Izhaja
vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasilo koroških Slovencev

Velja:
za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:
Upravništvo „Mira“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.
Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

Leto XXVII. V Celovcu, 11. aprila 1908. Štev. 15.

MARBURG

Proti jezikovnemu hujskanju na Koroškem.

Po zadnjih državnozborskih volitvah je prišlo v koroške Slovence novo navdušenje, narod se je pomladil in začeli smo na celi črti zmagovati. Nevenljivih zaslug za zadnje zmage sta si z narodom vred priborila dr. Brejc in poslanec Grafenauer. Nemške nacionalce je začelo skrbeti, kaj bo, če se morda vsi koroški Slovenci vzbudé iz političnega mrtvila in ves slovenski del Koroške utrde v nepremagljivo narodno trdnjavo. Zato pozivljajo nemškonacionalni voditelji na Koroškem Nemce k slogi in skupnemu navalu na Slovence. Povsod se naj odvzamejo Slovencem narodne pravice, in če se bodo branili, naj se vpije, da Slovenci hujskajo. Silno razburjeni so bili po Koroškem nemški nacionalci, ko je došla vest, da nam bo odslej moral deželni odbor priznati košček pravice in reševati slovenske vloge. Treba se bo odškodovati. Načelništvo koroškega nemškega ljudskega društva je imelo pretečeno soboto sejo, v kateri se je govorilo o jezikovnih razmerah celovškega deželnega in okrajnega sodišča. Načelništvo je izdalo izjavo, ki protestira, češ, da so slovenski odvetniki objestno izzvali pri koroških sodiščih jezikovno vprašanje. Obžaluje, da se predrznost slovenskih hujskačev pri deželnem sodišču v Celovcu vedno ne zavrača in nujno zahteva od vlade in vodilnih sodnih krogov, da se sodišča drže dozdaj v deželi običajnih jezikovnih navad, ki so se izkazale kot dobre. Z vsemi zakonitimi sredstvi se mora zavzeti v državnem in deželnem zboru proti kaki jezikovni sili. Vlado, ki bi namesto stare navade uvedla jezikovno zmešnjavo, se mora smatrati za Nemcem sovražno.

Ta izjava koroškega nemškega ljudskega društva je naskok na pravice, ki so nam koroškim Slovencem postavno zajamčene. Česar se z zavijanjem postav proti nam ne doseže, to naj doseže terorizem nemških politikov in njih pritisk na vlado in vodilne sodne kroge. Torej nemška politika naj odločuje Slovencem pravico, oziroma naj jo žre. Privrženci nemškonacionalne stranke po deželi vedno čenčajo o veliki ljubezni koroških nacionalcev do Slovencev. Sedaj pa se je pokazala ta brezmejna ljubezen, ki nam bi rada vzela še te pravice, ki jih uživajo v Avstriji tujci, tudi cigani. Kako se drznejo nemški nacionalci sklicevati se na dozdaj v deželi običajne navade! Saj vemo, da so bile svoje dni pri koroških sodnijah druge, nam bolj pravične navade. Zemljepisni sklepi so bili včasih slovenski, sedaj niso več. Zadnji čas se je prepovedalo nekemu slovenskemu koncipijentu v Celovcu pri vzklicu pri razpravi slovenski govoriti, dasi je bilo to dosedaj vedno v navadi.

Kako morejo nemški nacionalci govoriti o postavnih sredstvih, s katerimi se je zavzeti proti slovenščini pri sodiščih, ko je vendar postavna edino le enakopravnost, ko so vendar znani slučaji, da so Slovenci izgubili pravde zategadelj, ker so bili siljeni lomiti nemščino, ki je niso imeli v oblasti. Pri sodniji se mora vsaka beseda dobro premisliti, predno se izreče. Kako pa naj upa Slovenec, da najde pri sodniji pravico, če se pa ne more tako natanko izraziti v tujem jeziku, kakor bi znal v svojem? Izgovori v spakedrani nemščini kako netočno besedo, pa ga nemški sodnik drugače, napačno razume, in cela pravda je izgubljena, pravica za Slovenca se je šla jokat. Slovenci, zahtevajmo v lastno korist pri sodiščih vedno slovenske obravnave, izpovedujmo v dosego svojih pravic edino le v svojem jeziku in zahtevajmo slovenske zapisnike! To naj bo najboljši odgovor na nemškonacionalni naskok na naše pravice.

Dobro vemo, da so mnogi nemški sodniki in vsi nemški advokatje v jezikovnem vprašanju pri sodiščih z nemškimi nacionalci edini, ker se jim gre za — kruh. Kaj pa to nas briga? Ali naj potem nadomestuje njihovo neznanje slovenščine kršenje naših pravic? Če mora znati vsak slovenski sodnik nemški, naj še zna pri nas vsak nemški sodnik tudi slovenski. Vprašamo, kje je vendar kaka postava, da mora Slovenec trpeti škodo, ker sodnik ne zna slovenski, kakor se je zgodilo 5. sušca t. l. v Št. Pavlu, kjer je moral slovenski kmet plačati uradniku 1 krono za tolmačenje, ker sodni pristav ni umel slovenski! Zares, jezikovno hujskanje je pri nasprotnikih in ne pri nas, kakor pišejo „Freie Stimmen“. Mi hočemo pravico in prav nič drugega. Slovenske in druge slovanske poslance pa prosimo, da se z vsemi sredstvi in z vso odločnostjo zavzamejo za naše pravice pri sodiščih, kjer se naj delijo le pravice.

Sijajno zadoščenje dr. Brejcu.

Znano je „Mirovim“ bralcem, kako nad vse mere podlo in nesramno se je lansko jesen nekdo — seveda brez podpisa — v „Slov. Narodu“ zaganjal v g. dr. Brejca, kako mu je na ves mogoč način skušal snesti dobro ime in kako mu je navsezadnje, ko mu drugega že nič več očitati ni mogel, predbacival, da je on (dr. Brejc) jezikovno vprašanje na Koroškem — zavozil. Mi Korošci, ki smo boj g. dr. Brejca z našimi sodišči od blizu opazovali, ki smo videli, kako je gospod doktor, dasi popolnoma sam, ta boj proti tolikim in tako mogočnim nasprotnikom neustrašeno in vsekdar častno bojeval, smo takoj vedeli, da napadi na dr. Brejca izvirajo od brezvestnega lažnivca, osebnega sovražnika dr. Brejca.

Sedaj je brezmejna podlost tistega človeka razkrinkana. Dne 5. t. m. vršil se je v Ljubljani občni zbor „Zveze slov. odvetnikov“, na katerem je o sodnih razmerah na Koroškem poročal gosp. dr. Brejc. Koncem svojega zanimivega poročila spominjal je zbrane odvetnike in odvetniške kandidate tudi na one nesramne „Narodove“ napade in jih pozivljal, da naj kritikujejo njegovo postopanje, naj mu povedo, če je v katerem oziru kaj zagrešil; za slučaj pa, da je kaj zagrešil, naj mu pa tudi povedo, kako bi bilo mogoče več doseči, katera bi bila boljša taktika, boljša pot. „Ako kdo kaj bolj pametnega ve, se bomo mi s svojo slabo pametjo radi po teh boljših nasvetih ravnali,“ je končal g. dr. Brejc svoj poziv! In vzdignil se je predsednik kranjske odvetniške zbornice, gosp. dr. Majaron, ter v imenu zborovalcev v jako laskavih besedah priznaval velike zasluge dr. Brejca v jezikovnem boju na Koroškem, hvalil nje-

Podlistek.

Pisma iz jutrovega.

Piše č. g. Jurij Trunk.

Po Jeruzalemu.

Predaleč bi prišel, ko bi hotel vse opisati, kar je v Jeruzalemu za romarja svetega in za tujca zanimivega. Opisovanje kraja, in če je še tako natanko, ne more nam nuditi prave podobe dotičnega mesta. Povedati hočem samo to, kar sem v teku bivanja v sv. mestu doživel in videl.

1. Prihod. Z našim vlakom so pričakovali kakih sto oseb močno laško romarsko družbo, in na kolodvoru je bilo veliko zbranega ljudstva, ki je pričakovalo prišlece. Romarji so pa dospeli šele dva dni pozneje, ker so imeli na morju radi slabe ladje zamudo. Jeruzalemski, posebno laški katoliki so čakali zastonj. Sedanji vodja avstrijskega zavetišča za romarje, naš koroški rojak dr. Martin Ehrlich, je imel ravno pogreb usmiljenega brata Slovenca v Tanturju blizu Betlehema, zato ni prišel, a poslal mi je voz, in ni mi bilo treba dolgo popraševati, kje in kako. Kolodvor je od mesta precej oddaljen, onkraj doline Hinon, na južno-zapadni strani. Prvi pogled na Jeruzalem od zapadne strani me je očaral. Mestni, dobro ohranjeni zid, ki se vleče od gore Sijonske proti severu, ima dva velika stolpa ob mestnih vratih proti Jafi. Ta zid je nekaj izrednega, veličastnega; krasen pogled je poveličevalo solnce, ki je ravno na to stran sipalo bliščeče svoje žarke. Skoz množico ljudi, ki je drla iz jafskih vrat in se gnetla na cesti, so me peljali arabski konjički v urnem teku na severno stran do vrat, ki so proti Damasku. Ker ima mesto le ozke, neravne ulice, večinoma tudi še s stopnicami, se po mestu ne more voziti. Avstrijsko gostišče je blizu Damaščenskih vrat. Kmalu smo obstali pred mogočnim, lepim poslopjem, kjer so me sprejele sestre, ki oskrbujejo hišo. Ko sem se nekoliko odpočil in okrepčal, sem si svoje bivališče malo ogledal ter občudoval red, snažnost, okus, ki se opazuje v vseh prostorih tega našega zavoda. Nad štiri mesece sem bil od doma proč, bil sem sicer ta dan prav daleč od doma, a tako prijetno, kakor danes, mi še ni bilo nikoli, in čutil sem se skoraj kakor doma, ker sem bil v domači hiši, v hiši, kjer stanuje in dela dragi rojak in prijatelj.

Na večer sva se pomenkovala dolgo v noč, dokler naju ni posilil trud, kateremu je sledilo prav sladko spanje. Zavest, da sem v varstvu dobrega prijatelja, mi je odvzela vse one malenkostne skrbi, katerih človeku na tujem ne manjka noben dan; kakor prerojen sem drugi dan vstal z veselja polnim srcem, da danes obiščem ne samo mesto Jeruzalem, temveč tudi svete kraje, ki se tu nahajajo.

2. Božji Grob. Umevno je, da je moj prvi obisk v Jeruzalemu veljal največjemu svetišču krščanskega sveta, namreč cerkvi sv. groba. Avstrijsko gostišče ima jako ugodno lego skoraj sredi Jeruzalema in odtod ni daleč na nobeno stran; leži ob tretji postaji sv. Križevega pota in je cerkvi sv. groba prav blizu.

Kako sem bil ginjen, ko sva z dr. Ehrlichom počasno stopala po onih ulicah, kjer je kristjanu sveta vsaka ped zemlje, ker je bil ta kraj nekdaj porošen s krvjo našega Zveličarja. Dasi so ljudje po ozkih ulicah letali sem in tja, klicali, vpili, se gnetli, jaz se nisem zmenil za nobenega, ampak le gledal, strmel, občudoval in poslušal, ko mi je moj spremljevalec razlagal posamezne postaje. Pri tretji sva začela. Malo naprej pride stranska ulica, kjer je stala žalostna Mati božja in zagledala svojega s krvjo oblitega, kronanega in s težkim križem obloženega Sinu. Kako vse drugače si moreš človek misliti in vtopiti v bolečine matere, ki je zagledala svojega Sina v takih mukah, ako sam stojiš na istem mestu! In tako tudi pri vseh drugih postajah. Ker sem imel namen pozneje še enkrat obiskati celi sv. križev pot, sva šla precej hitro, in mi je prijatelj le razlagal kraje, lego nekdaj in sedaj, a vkljub temu se na mnogih krajih same notranje ginjenosti nisem mogel obraniti solz. Do desete so vse postaje precej druga za drugo na ulicah; na vsakem kraju je v steno vzidan kamen, kjer je vdolbena številka postaje, peta in šesta imate tudi majhna posvetišča. Zadnje petere postaje so v cerkvi božjega groba in se mora od devete postaje narediti ovinek po ulicah, da se pride tja.

Ne vem, kako mi je bilo, ko sva stopila v največje svetišče. Prijatelj mi je razlagal to in ono, kazal ta kraj in oni, a jaz sem tokrat čul komaj polovico njegovih besed, tako me je obsula obilica raznih čustev na svetih krajih. Prijatelj me je peljal na goro Kalvarijo in počastila sva

govo občudovanja vredno taktiko in vztrajnost, ga zagotavljal popolnega zaupanja slovenskih odvetnikov in ostro obsojal grde in neopravičene „Narodove“ napade. Sklenil je g. dr. Majaron s prošnjo, da naj gosp. dr. Brejc to izjavo sprejme kot zadoščenje za vse napade. Iskrenim besedam g. dr. Majarona pridružil se je imenom štajerskih odvetnikov g. dr. Rudolf, imenom občnega zbora pa predsednik dr. Triller. Lepšega zadoščenja g. dr. Brejc ni mogel dobiti.

Jezikovni zakon za Slovence!

Na občnem zboru „Zveze slovenskih odvetnikov“ v Ljubljani dne 5. t. m. se je sprejela sledeča važna resolucija g. dr. Brejca:

„Zveza slovenskih odvetnikov in notarjev“ zahteva izvedbo popolne enakopravnosti potom jezikovnega zakona za vse dežele, kjer bivajo Slovenci, in sicer istodobno z jezikovnim zakonom za Češko.

Koroška hranilnica!

Med tiste naprave na Koroškem, ki si nadevljejo lep priimek „koroški“, ki pa na ves glas in s številkami dokazujejo, da jim to ime ne pripada, spada koroška hranilnica.

Triinsedemdeset let obstoji zavod! Bogat je, jako bogat! Ob koncu leta 1907 je znašalo celo njegovo premoženje 49 milijonov kron. Približno 30.000 hranilnih knjižic leži v koroški — hranilnici. Zakaj grajamo?

Na str. 28. izkaza koroške hranilnice za l. 1908 so naštete podpore, ki so se delile v letu 1907. **Razdelilo, darovalo** se je 111.090 kron! — **111.090 kron koroškega denarja!** — 111.090 kron gotovo večinoma kmečkega in delavskega denarja! — Razdalo se je! Dobro! Dati je lepa lastnost! — A **komu** se je dalo in **kdo** je dajal?

Beremo točko za točko in manemo si oči. — Celovec in Celovec in še enkrat Celovec! — Gospoda okrog hranilnice je smatrala za potrebno dati 2300 K za Franc-Jožefove nasade v Celovcu! Kmet, ko prideš v četrtek v Celovec, pojdi se malo izprehajat po drevoredih in vrtih, ki jih podpira **„koroška“** hranilnica!

Celovške šole so **koroški** hranilnici posebno na srcu! 900 K za ljudske šole, 1600 kron za realko, 1000 kron za šolsko društvo v Celovcu, 300 kron za ljudski vrtec, za dekliško trgovsko šolo 600 kron, za deški zavod 1000 kron itd. itd. Koliko so dobile slovenske šole v Št. Rupertu in in v Šent Jakobu? Pa kaj bi po tem povpraševali, saj menda niso na Koroškem.

Dekliški licej v Celovcu je dobil 1500 kron in „Höhere Töchterschule“ tudi 1500 kron podpore. Tu kar obtičimo od presenečenja!

Da daruje koroška hranilnica kmetski denar v take namene, dočim bi kmetje krvavo potrebovali ta denar v gospodarske namene, je odveč! **Koroška** hranilnica se čuti poklicano, tem celovškim zavodom iz po vsej deželi nabranega denarja podporo deliti! Toliko v poduk koroškemu, krščanskemu, slovenskemu ljudstvu!

Razen tega pa se blesti kot celovška točka gledališče! Celovško gledališče! Moj Bog! Naši odri po deželi komaj po koncu stoje in nimajo drugega kot par desk. V mestno gledališče pa vržejo 5000 kron! To pa še ni vse; hranilniški očetje so se to leto, ker je ravno cesarjev jubilej, še malo bolj zavzeli za gledališče. 10.000 kron koroškega in med tem veliko slovenskega denarja se bo darovalo vsako leto za razveseljevanje celovške gospode, dočim po mnogih krajih našim kmetom in delavcem primanjkuje krajcarjev za kruh in sol. V 20 letih se bo zabila v gledališče ogromna svota **200.000** kron; računajo namreč, da bo naš kmet še 20 let tako dober, da jim bo nosil denarja! — Za danes dosti!

Koroške novice.

Krščanska posredovalnica za službe in delo je začela poslovati v Celovcu, Benediktinski trg št. 10. Posredovalnica je urejena po vzorcu dunajskega delavskega posredovalnega urada. Posredovalo se bode le pri onih, ki so udje kake krščanske delavske organizacije, in sicer brezplačno. Delodajalci plačajo le vpisnino 60 vin. Posredovalnica je ob delavnikih odprta od 8. do 9. ure dopoldne in od 3. do 5. ure zvečer. Ob nedeljah in praznikih je zaprta.

Premeščen je poštni uradnik g. Papež iz Celja v Beljak.

Razpisano je mesto šolskega vodje na enorazrednici v Slov. Plajbergu in mesto učitelja na trirazrednici v Skočidolu. Za prvo mesto se zahteva znanje slovenščine, za drugo pa ne, čeravno je šolski okoliš skoraj izključno slovenski. Smo pač na Koroškem!

Varstvo planink. Cesar je potrdil zakonski načrt koroškega deželnega zbora, da se varuje planinske cvetlice, n. pr. planinko.

Čudna svetlobna prikazen. 30. marca okoli pol 7. ure zvečer so opazovali v Dravski dolini čudno nebno prikazen. Kake dve uri se je videla na nočnem nebu približno en meter široka obla žarkov, ki se je v daljnem loku pomikala. O prikazni še ni nobeden nič na jasnem, ker ni znano, kaj da bi bilo temu vzrok. Domnevalo se je, da je to svit kake repatice, pa žar le ni bil tak, kakor je pri repaticah.

Iz Celovca je odšel drugi bataljon brambovskega polka št. 4. Premeščen je v Gorico. V Celovec pa je prišel lovski bataljon št. 19 iz Komorna ter se nastanil v jezuitski vojašnici.

Celovec. (Umrl) je v tukajšnji deželni bolnišnici 7. t. m. dr. Emil Klimek, okrožni in letoviški zdravnik na Bledu. Pogreb je bil v petek ob 2. uri popoldne na mestnem pokopališču „Annabichl“ pri Celovcu. Zapušča vdovo in štiri nedoletne otroke.

Kriva Vrba. Cesarice Elizabete spominsko cerkev nameravajo zidati v Krivi Vrbi ob Vrbskem jezeru. Po prizadevanju stavbenika Haybäcka, posestnika vil v Krivi Vrbi, se je v to svrho že sestavil odbor, v katerem so najvplivnejše in najvišje osebe obojega spola. Zaščitnica je nadvojvodinja Marija Valerija. Cerkev bodo sezidali iz prostovoljnih doneskov in darov.

Žihpolje. V noči na četrtek, dne 9. t. m., se je na Humberku vdrla nad železniško progo zemlja in jo podsula; vlaki so imeli velike zamude. Tako skrbi Bog za prostor za drugi tir.

Radiše. Ko sem pregledal prve št. „Korošca“, sem se začudil, da izhaja baje v 4000 iztisih; zdelo se mi je skoro neverjetno. Zdaj pa to že rad verjamem. Če se vsakemu tako vsiljuje kot meni, ga gospodje okrog konzorcija lahko razpošljejo deset ali še več tisoč. Dvakrat sem že napisal na njega, da ga ne sprejmem in poslal nazaj, pa le še prihaja. Ker je v eni štev. sam povedal, da se v Mohorjevi tiskarni zato ne more tiskati, ker se tam tiska „Mir“, zato mu tudi jaz povem, da se v moji hiši zato ne more čitati, ker se čita „Mir“ že dalje kot četrt stoletja. Le „Mir“ je bil šola in buditelj koroških Slovencev, in ti „Korošec“ bi ga rad potisnil na stran. Ta list baje ne piše proti veri (najbrž le proti duhovnikom), in vendar ne more molčati zavoljo romarskih potov. Kaj pa te peče, če gre ta ali oni v Lurd? Saj „Mir“ nikogar ni silil. In napadaš vrle, za svoj narod delavne može, posebno poslanca g. Grafenauerja, ki ima za koroške Slovence gotovo največ zaslug. Če boš delal na to, da bi koroške Slovence razcepil, s tem bodeš seveda, kar gotovo sam spoznaš, prav lepo pomagal nasprotnikom. Če še koroški Slovenci pri volitvah bodisi v deželni ali državni zbor ne bomo edini, potem se nam bodo nasprotniki v pest smejali, ker bodo lahko brez truda zmagali. In to bo, „Korošec“, gotovo tvoja prva zasluga. — *Šimen Ogris, kmet.* — Tako sodijo o ropotarskem „Korošču“ pravi koroški kmetje. To sodbo naj si frakarija okrog „Korošca“ za ušesa zapiše. Op. ur.

Medgorje - Podgrad. (Sv. misijon.) Od 31. sušca do 2. t. m. se je obhajalo v Medgorjah prenovljenje sv. misijona, ki se je tu vršil ravno pred dvema letoma; od 3. do 6. t. m. (4 dni) pa je bil prvi sv. misijon v Podgradu. Oba sta vodila preč. gg. p. Pristov in Rakovec S. J. iz Ljubljane. Udeležba je bila lepa.

Št. Tomaž. (Prezidanje šole.) Zaradi prezidanja drugega nadstropja se je tukajšnja šola zaprla s koncem meseca sušca.

Vogrče. (Naša šola.) Eno vprašanje hodi zdaj v naši župniji od ust do ust: Ali res nimamo nobene pravice do šole? Ako smo mi enoglasno zahtevali slovensko šolsko molitev, kdo si nam jo upa odreči? Kdo je zidal šolo in jo še zdaj vzdržuje in zanjo plačuje? Ali mar tisti gospodje, ki nam hočejo zapovedovati celo to, kako se naj v njej moli? Ne, bili so Vogrčani sami. Kdo plačuje učitelje in uradnike v Velikovcu in Celovcu, ki se smejejo naši zahtevi? Plačani so od naših davkov. Čigavi so otroci, za katerih molitev se tukaj gre? Naši so in mi smo odgovorni za nje; mi hočemo, da tudi oni postanejo enkrat to, kar smo mi, da niso samo slovenske krvi, ampak tudi slovenskega srca in slovenskega duha. Zatorej danes samo en klic: šola mora biti takšna, kakršno mi hočemo, in škrici, ki so nam tuji po srcu in mišljenju, o tem ne bodo razsojevali. Kar nam je po božji in slovenski postavi dovoljeno, nam nihče ne bode jemal.

Vogrče. (Krajni šolski svet) klofute, katere so nam dale naše šolske oblasti na našo skupno zahtevo, ne bode vtaknil v žep. Možje krajnega šolskega sveta, ki so se že pred leti in zdaj z vso odločnostjo zavzeli za zahteve ljudstva, bodejo začeto delo nadaljevali. Zavedajo se dolžnosti, katero so jim poverili stariši, ko so jim izročili skrb nad šolo in nad vzgojo otrok. Najodločneje bodejo delovali na to, da dosežemo šolo, ki je nam prav in s katero bodemo mi res zadovoljni.

Dobrlavas. (Nov sodnijski adjunkt) ima priti k nam, ker odhaja g. Kessler, ki je bil dalje časa zelo nevarno bolan. Omenjeni gospod je imel sicer težavo s slovenščino, a se je še potrudil ter bil z ljudstvom ljubezniv. Naša zahteva je, da pride zdaj v Dobrlovas uradnik, ki bo **slovenščine popolnoma zmožen** in bo mogel potem tudi nepristransko in pravično soditi. Naše ljudstvo ni zato tukaj, da bi razni c. kr. uradniki poskušali nad njim svoje „künšte“ v slovenščini.

Št. Danijel. (Slovenska šola.) Občinski odbor v Št. Danijelu je sklenil soglasno, da zahteva, da se na šoli v Št. Danijelu vpelje slovenščina kot učni jezik na vseh stopinjah. Isto stori tudi krajni šolski svet. Razlogi so: 1. Šolo obiskujejo izključno slovenski otroci in zahteva torej že zdrava pamet, da se poučujejo otroci na podlagi slovenskega jezika. 2. § 1 drž. šolsk. zakona pravi: „Ljudska šola ima nalogo, otroke nravno in versko vzgajati, njihovo duševno delovanje razviti in jim podati tiste znanosti in izurjenosti, ki so jim potrebne za nadaljno izobrazbo za življenje ter ustvariti podlago, da se pridobijo dobri ljudje in udje za človeško družbo.“ To pa more šola le doseči, ako se poučujejo otroci na podlagi maternega jezika. To mora uvideti vsak, ki ima zdravo pamet, to vedo tudi vsi drugi narodi, zato imajo povsod šole, kjer se poučujejo otroci v njihovem maternem jeziku. Kar pa velja za druge narode, to velja tudi za nas Slovence. 3. Pričajo slabi sadovi sedanje ponemčevalne šole, da šola ni prava, zakaj otroci, ki prihajajo iz te šole, ne znajo niti nemško, niti pošteno slovensko. 4. Je sedanja šola prava mučilnica za otroke, kakor tudi za učitelja. Otrokom se vbijajo v glavo stvari, ki jih popolnoma ne razumejo. S tem se potrati samo čas, otroci se po nepotrebnem mučijo in zgubijo polagoma vse veselje do učenja in do šole in komaj čakajo, da bi bili šole enkrat rešeni. To je pa za šolo vendar slabo spričevalo. 5. Se v sedanji ponemčevalni šoli, kjer se sili otroke samo nemško govoriti in celo nemško moliti, otroci popolnoma odtujijo domači hiši, jemlje se jim spoštovanje do starišev in trga se jim iz srca ljubezen do naroda; zakaj vse, kar prinesejo otroci s seboj iz doma v šolo, jezik svojih starišev, molitev, ki so jih jo oni učili, vse to v šoli nima nobene vrednosti, vse se zaničuje, vse se zavrže, ne velja nič več materna beseda, ne slovenska molitev, vse mora biti nemško. Otroci se sistematično napeljujejo k zaničevanju svoje narodnosti, kar je popolnoma v protislovju s § 71 šolskega učnega reda iz l. 1905, ki pravi, da naj šola napeljuje otroke k ljubezni do njihove narodnosti. Občinski odbor pa ni nasproten temu, da bi se otroci učili tudi nemščine, zato je njegova želja, da se vpeljejo za nemščino posebne ure in naj se poučuje nemščina začenši s tretjim šolskim letom kot učni

---

kraj, kjer so Zveličarja slekli, pribili na križ, kjer je stal sv. križ v skali, ogledala sva si razpokano skalo, kraj, kjer so mrtvega Jezusa položili v materno naročje. Vsi ti kraji so drug poleg drugega v cerkvi, ki je sezidana nad goro Kalvarijo. Žal, da je ravno najsvetejši kraj, kjer je stal sv. križ, edino in izključno v oblasti razkolnih Grkov in se tam nikoli ne more maševati. Pač pa se lahko opravi pobožnost. Grki so znali ta kraj okrasiti z zlatom in srebrom, da se vse lesketa v svitu mnogih lučic. Tu je kraj, kjer je za ves svet tekla rešnja kri! Ker je bil ta kraj prej zunaj mestnega obzidja, je križani Zveličar gledal proti zapadu, torej v naše kraje, in nehvaležni Jeruzalem mu je bil v ozadju. Dolgo sem stal na kraju, kakor zamaknjen in se nisem hotel ločiti od njega.

Pod Kalvarijo je pri vhodu v cerkev kamen maziljenja in nekaj korakov pod velikansko kupolo kraj, kjer je iz samega mramorja napravljen božji grob, kjer je počivalo Zveličarjevo telo, in kjer je kot zmagovalec smrti in pekla slovesno vstal od mrtvih. Pokleknil sem, poljubil sveti kraj in zahvalil dobrotljivega Boga, da mi je dodelil neizrekljivo milost, videti njegov častitljivi grob, po katerem hrepeni vsako krščansko srce. Še prisrčneje sem se zahvalil drugi dan, ko sem tukaj opravil daritev sv. maše.

Smešnica.

Sodnik: „Vi dobite 24 ur zapora ali pa 5 goldinarjev, kaj vam je ljubše?“

Obsojenec: „Prosim, gospod sodnik, za 5 goldinarjev.“

predmet po 2—4 ure na teden, vendar le za tiste otroke, katerih stariši to želijo, a siliti se ne sme nobenega. Vrši naj se ta pouk po naravni metodi in s pomočjo najboljših knjig, med katere pa ne spada zloglasni „Abecednik“. Pri tej zahtevi se občinski odbor ozira na § 6 drž. šolsk. zakona in na člen XIX. drž. osnovnih zakonov.

Št. Danijel. (Čudovita moč nemške molitve.) Kakor drugod po utrakvističnih šolah, se je vpeljala tudi na naši šoli, dasiravno jo obiskujejo sami slovenski otroci, samo nemška molitev, menda zato, da bi Bog na Nemce popolnoma ne pozabil, ker sami premalo molijo. In glejte! Čudovita moč nemške molitve se je kmalu pokazala. Našim ljudem se je namreč začelo (naenkrat) svitati; pomenljivo so majali z glavami in se začudeni povpraševali: Ali res Bog slovensko več ne razume? Ali moramo tudi njemu svoje prošnje predložiti v nemškem jeziku, kakor naši gospodi, ako hočemo kaj doseči? Ali pa se hoče naše otroke samo izrabiti, da se iz Boga norca delajo? Ali ni Bog naše otroke ustvaril za Slovence in oni naj ga nemško pozdravljajo, in se nemško ž njim razgovarjajo, ko niti nemško ne razumejo? Mar mislijo nemčurski učitelji in njihovi višji gospodje, da je Bog tudi kakor kak „inspektor“ s tem zadovoljen, če otroci na migljaj učitelja začnejo kakor kak gramofon nemško deklamovati, kar jim je učitelj v glavo vtrobil, a razumejo otroci od vsega tega toliko, kakor od pesni in besed, ki jih poje ali govori gramofon. Zagrizenost naših šolskih oblasti proti slovenščini presega vendar že vse meje. Tem ljudem ni več sveta nobena reč. Najdražje, kar imajo naši otroci, jim hočejo v šoli vzeti ali vsaj zatreti. Namesto, da bi jim v šoli razsvetljevali pamet in bistrili razum, jih tako potrapijo, da potem, ko iz šole izstopijo, že ne vedo kaj so: ali Nemci ali Slovenci ali butci ali kaj. Namesto, da bi jim v šoli oblažili srce in vnemali v njih ljubezen do doma in do Boga, pa jim srce otopijo in mu iztrgajo najblažje čute; očividno se jim ruje iz srca ljubezen do dragega doma, do mile materine besede, in vzeli bi jim tudi radi ljubezen do Boga. Otroci iz takih šol so, ako jih kdo drug ne popravi, prave spake in nič pridnega ne znajo. Mi pa ne pustimo, da bi se nam otroci v šoli pačili, zato terjamo, da naši otroci v šoli ne samo slovensko molijo, ampak, da se tudi slovensko poučujejo. Otroci so naši in zato zahtevamo, da se vzgajajo v našem duhu. — To so misli naših slovenskih starišev, ki svoje otroke še ljubijo in jim dobro hočejo. Želimo le, da bi tudi drugod nemška molitev slovenske stariše spametovala. Priporočali bi posebno nemškutarjem, da bi prav pridno nemško molili, mogoče se Bog tudi njih usmili in tudi njim še pamet razjasni.

Leše. (Sociji pri pijači in pri delu.) V nedeljo, dne 22. sušca, so imeli leški sociji shod v gostilni pri Peruciju, na katerem so se pogovarjali o svojem delavskem položaju. Najbrihtnejši izmed njih se je kregal na delavce v jami, da se ne držijo rednega osem (in pol) urnega delavnega časa. Nekateri že namreč začnejo eno uro pred določenim časom delati drugim v škodo. To se prihodnjič ne sme več zgoditi! Tako je zabičal rdeči vojvoda svojim poslušnim vojakom. Vsi so mu moško pritrdili in obljubili, da se hočejo povelju voljno pokoriti. Ali glej! V pondeljek potem so bili že zopet eno uro pred določenim časom v jami. Taka je organizacija leških rdečkarjev. Navdušeno so govorili pri polnih čašah piva in v bratski ljubezni drug drugega objemali; prihodnji dan pa, ko so se razblinili vinski duhovi, je zopet vse šlo staro kozjo pot. —

Guštanj. (Semenj. — Tepež.) Dne 5. t. m. je bil tu na tiho nedeljo običajni kramarski semenj, ki se je pa vsled skrajno neugodnega vremena zelo slabo obnesel. Kramarji, došli od raznih strani, so delali slabe „kšefte“. Zvečer je prišlo v neki gostilni do hudega tepeža, pri katerem je bilo potrte dosti gostilniške oprave in so mnogi odnesli neljube „spomine“ na semenj. Za resni postni čas je to dvakrat grdo!

Spodnji Dravograd. („Südmarka“.) Dne 29. sušca je imela „Südmarka“ v gostilni Rudolfa Domaingo zborovanje, na katerem so osnovali posebno zvezo („Ostgau“) spodnjekoroških „Südmarkinih“ podružnic, da bodo še bolj uspešno izpodrivali domačine Slovence iz rodne grude. Govoril je potovalni učitelj M. Šnajdar; v odbor so bili izvoljeni: učitelj V. Pressinger v Volšbergu za načelnika, dalje: pliberški Karol pl. Metnic, inženir Fr. Capra v Prevaljah, dr. Hofman in naučitelj L. Voglar v Spodnjem Dravogradu, učitelj Strasser v Labudu, c. kr. sodnijski adjunkt (!!) Karol Kümel v Št. Pavlu, učitelj Weghofer v Volšbergu, naučitelj Polepnig v Št. Lenartu. — Slovenci, oglejte si le te može, ki Vas hočejo izpodriniti z domačih tal. Ali zlasti številne učitelje, ki nosijo zvonec v društvu, plačujete zato, da delajo zoper Vas?! — „Štimce“ poročajo o „živahni udeležbi“. O tej tu ni čutil nihče kaj. Zborovali so naši nasprotniki kakor navadno tudi to pot lepo, tiho in mirno za — zaprtimi durmi!

Spodnji Dravberg. (Na naslov poštarja.) Opozarjamo dravberškega poštarja, da se v poštnem uradu naj ne politikuje več. Če se nas ne bo ubogalo, bomo objavili nekaj neljubega.

Volšperg. Tukajšnji grajščak grof Henckel je umrl 2. t. m. na svojem gradu Grüneg v Pruski Šleziji.

Podljubelj. (Delavke se organizirajo.) Malokje so fužinske delavke še plačane tako slabo kakor pri „I. koroški železni in jekleni družbi“, ki ima svoje tovarne v Borovljah, Bajtišah in Podljubelju. Med njimi so sirote, ki večkrat po 16 do 18 ur delajo in le 15, 12, celo 10 gld. in še manj prinesejo domov. In če se pomisli, da še več teh delavk redi sivolase in onemogle stariše ali nedorasle otroke, da morajo, vsaj nekatere, plačevati stanarino, se je res še čuditi, da morejo izhajati in živeti. Resnici na ljubo naj še pripomnim, da je tudi takih nekaj, ki zaslužijo 25 — 30 gld. na mesec, a teh je le malo in se dajo na prste sešteti. Dobro vedé, da jim drugače ni mogoče pomagati, nego da se organizirajo in zedinijo v svojem društvu, razloži se jim dne 5. t. m. velika važnost organizacije in svetuje, da pristopijo h „Krščansko-socialnemu društvu kovinarjev na Dunaju“, kar so pametnejše izmed njih tudi storile. Človek bi si mislil, da jim ustreže in da se med njimi še ene ne bo našlo, ki bi sama sebi pljuvala v skledo, ki bi sama od sebe tiščala pomoč, pa se moti. Kar se proti organiziranim sirotam vse ne govori, to je res strašno. Ker pa smo prepričani, da ne delajo tega iz hudobije, temveč iz nevednosti, in ker je med njimi več v vsakem oziru dobrih in poštenih žen, upamo za trdno, da bo še prišel čas, ko bodo tudi te spoznale, kje so pravi prijatelji delavstva in kje samo hujskači. Vsem pametnim delavkam pa kličemo: Proč s strahom in naprej za boljši zaslužek!

Bistrica v Rožu. (Častni občani.) Naša občina šteje sledeče častne občane, ki so bili od sedaj vladajoče stranke izvoljeni: Beljaški Ghon, Kirschner, Prešern, Tobeitz, nekdaj ravnatelj bistriških fužin, Slovencem dobro znani Mac Nevin, Ludw. Jahne, direktor nemškega avstrijskega planinskega društva, poslanca Steinwender in Dobernik. Gotovo imajo ti možje za koroške Slovence strašansko velike zasluge, posebno še za našo občino, da so jih našli vredne te visoke časti. Bližajo se pač občinske volitve! Se razumemo?!

Rabelj. (Modrost socijev.) Kako „modri“ so sociji, nam priča gostilniški pogovor nekaterih tukajšnjih socijev o sv. spovedi. Dolgo so se pričkali, čemu je spoved, kako dolgo jo že svet pozna? Prišli so do zaključka, da traja šele kaka **tri** leta in da so spovedniki „skrivni policisti“, nastavljeni za sodnije. Zares žalostno, da se nahajajo med delavci ljudje, ki verujejo v takele neumnosti, dočim tajijo nauke našega Zveličarja.

Ukve. (Kako znajo gospodariti.) Nemško-nacionalne občine se po „štimcah“ in „bauernzeitungi“ kar naprej hvalijo, da znajo imenitno gospodariti. Slab dokaz za take trditve je pa občinsko gospodarstvo v Ukvah, ki je sedaj v rokah nemško-nacionalnih liberalcev. Lansko leto smo bili Ukljani že prav veseli, ker se nam za to leto niso razpisale občinske naklade, ter smo mislili, da je prigospodaril sedanji občinski odbor vsled vedno večjih naklad vendar enkrat nekaj prebitka, s katerim bi mogel za isto leto pokriti stroške za občinske potrebe. Pa te lepe misli so bile le lepe sanje. Koncem sušca t. l. so se nam naznanile občinske doklade za prejšnje leto v visokosti 190%, in sicer 70% občinskih naklad, 20% šolskih, 30% soseskinih naklad in 70% za ponočnega čuvaja. Ljudstvo je nad tem ogorčeno, kar je prav umljivo, če pomislimo, da se je na pr. l. 1891 pobiralo le 30% občinskih, 20% soseskinih, 14% šolskih naklad in 8% za ponočnega čuvaja, skupaj 72%, torej za 118% manj nego sedaj. Visoka številka 190% naklad je nastala vsled postopanja občine v zadevi soseskinih naklad, ker je vzela občina v svoje področje zadeve, ki je prav nič ne brigajo, ampak so samo zadeva soseske, ki je samostojna in od občine popolnoma neodvisna. Grešil pa je tudi deželni odbor, ki je postopanje občine odobraval. Vzdrževanje soseskinih potov, vodnjakov in mostov spada od nekdaj v področje soseske, ne pa občine, in vendar je izkazala občina v svojih računih svote za te soseskine naprave.

Iz Zahomca. (Vzoren konjerejec.) Pred kratkim je prodal g. Janez Milonik pd. Koren, vnet konjerejec, lepo kobilo za 1640 kron. Tako drago pri nas in v okolici še nobena kobila ni bila prodana.

Brdo ob Zili. (Učiteljica voli. Liberalne laži.) Naši nasprotniki imajo vedno največje veselje, ako morajo o kakem narodnjaku kaj na veliki zvon obesiti in ga javno po časopisih zasramovati. Znano je, kako so hoteli pred kratkim drž. poslanca gospoda Grafenauerja pred njegovimi volilci osmešiti s tem, da ima baje samo eno kozo v hlevu, in zadnji čas zopet, da si je zaslužil zlati križec s krono s tem, da je ustanovil tu na Brdu lovsko društvo, v Borovljah pa da se je po njegovem prizadevanju napravila slovenska puškarna. Vse to je seveda popolnoma iz trte izvito, in tako pisarjenje dokazuje samo zagrizenost tukajšnjih nemškutarjev. K lovskemu društvu je pristopil g. Grafenauer šele, ko je bilo že kake tri mesece ustanovljeno, in ravno tako tudi pri snovanju boroveljske puškarne ni bil udeležen. Kar se tiče edine njegove koze, je seveda moralo biti našim nasprotnikom jako hudo, ko so morali zapisati gospoda Grafenauerja v **I. razred** tukajšnjih občinskih volilcev in so komaj zabranili, da za zadnjič njegov sin ni prišel v ravno ta volilni razred. Poglejmo pa še, kako so spravili bivšo učiteljico med volilce. Kakor je okrajno glavarstvo našemu županstvu odgovorilo, govori občinska volilna postava samo o učiteljih, ne pa tudi o učiteljicah. Skozi trideset let nobenemu učitelju ni prišlo na misel, da pomeni beseda „učitelj“ v naši postavi tudi „učiteljice“, tako jasna je v tem oziru ta naša volilna postava. Zavoljo tega pa tudi dozdaj nobena učiteljica ni volila, izvzemši slučaj, da je imela kako posestvo in da je volila kot posestnica. Da postavodajalci tudi pri naši občinski postavi niso mislili na učiteljice, to precej dokazuje tudi nova državnozborska volilna postava, katera izključuje vsako žensko, tudi največjo posestnico, od volilne pravice. Ali kdor ima moč, lahko stori, kar se mu poljubi, in tako vidimo tudi v Avstriji, posebno pa na Ogrskem, kako vladajoči narodi razlagajo postave vedno sebi v prid in drugim, slabšim, v škodo. Tako je tudi v zadnjem času liberalnonemška, do zdaj vladajoča stranka, začela občinsko postavo tolmačiti proti jasnemu besedilu v korist volilni pravici učiteljic, ker je vedela, da ji bodo ti glasovi v marsikaterem kraju potrebni. Da je pa tako tolmačenje omenjene postave napačno, pripozna celo v popolnoma nasprotnih rokah se nahajajoči „Kärnt. Gemeindeblatt“, ki pa vendar pri razlaganju postav v obče skuša biti objektiven. Ker vsled tega naši nasprotniki niso bili gotovi, da bodejo mogli spraviti učiteljico po postavni poti med volilce, poslužili so se neke postavne zvijače. Kajti ako napravi nasprotna stranka, kateri pripada volilna komisija, zadnji dan kak rekurz, tako ima komisija potem še tri dni časa, da reši rekurz, dočim se zoper ta zadnji odlok ne more več napraviti protiugovora. To in še nekaj drugega so porabili naši nasprotniki, da so spravili učiteljico v zapisnik volilcev. Ker so nekateri izmed njih vedno trdili, da bodejo zmagali v I. razredu, smo si morali že naprej misliti, da hočejo na omenjeni način učiteljici pridobiti volilno pravico. Zavoljo tega je hotel iti neki mož zadnji dan, ko so se še mogli rekurzi vlagati, k županu in tam ostati, dokler ne bi ta čas potekel; ali opustil je to, ker je uvidel, da s tem te zvijače ne more zabraniti. Tako je zmagala nasprotna stranka v I. razredu s tem dejansko vtihotapljenim glasom in z glasovoma učiteljačastnega občana in c. kr. gozdarskega oskrbnika. Res je sicer, da je učiteljičin glas deželna vlada potrdila. Ali ravno ta vlada je že v dveh slučajih, pri hiši „Gojcina“ in pri naših planinah napravila ravno si nasprotujoče odločbe, akoravno smo pri rekurzu navedli prejšnje odloke, in sicer **vedno nam v škodo.**

Društveno gibanje.

„Slov. kršč. soc. »Zveza« za Koroško“ naznanja: Članica št. 7 („Slov. kršč. soc. pevsko in delavsko društvo za Podsinjovas in okolico“) se je 15. sušca t. l. razdružilo in torej izstopilo iz „Zveze“. Na njeno mesto je pristopilo isti dan ustanovljeno „Slov. kat. izobraževalno društvo za Št. Janž v Rožu in okolico“. — Nadalje so se sprejela v „Zvezo“: „Izobraževalno kmetsko društvo za Rudo-Št. Peter“ (št. 16.) in „Slov. kat. izobraževalno društvo v Železni Kapli“ (št. 17).

Celovec. V nedeljo, dne 12. aprila, ob ½8. uri zvečer, ima „Slovensko delavsko društvo“ svoje mesečno zborovanje v prostorih gostilne pri „Zlatem studencu“ (Lidmanskega ulica št. 7). K obilnemu obisku vabi *odbor.*

Železna Kapla. (Vabilo.) Na velikonočni ponedeljek, t. j. 20. t. m., priredi „Kat. slovensko izobraževalno društvo“ v Železni Kapli po popoldanski službi božji veselico v zgornjih prostorih g. Kašperja Weitzerja (Boštej). Na dnevnem redu bo: petje, tamburanje, govor in gledališka pred-

stava: „Trije tički“. Vstopnina: sedeži po 40 vin., stojišča po 20 vin. za ude, za neude 20 vin. več. K obilni udeležbi vabi vse ude in prijatelje društva *odbor.*

Ruda. „Izobraževalno kmetsko društvo za Rudo, Št. Peter in okolico“ priredi dne 20 aprila 1908 (na velikonočni pondeljek) na Rudi v župnišču popoldne po blagoslovu ob $^1/_2$3. uri mesečno zborovanje. Pride tudi govornik iz Celovca. K najobilnejši udeležbi vabi *odbor.*

Gospodarske stvari.

Velevažna nova iznajdba.

Od leta do leta več rabi naš kmet umetnih gnojil. In če bi ta gnojila ne bila preveč že v rokah dobičkaželjnih spekulantov, bi jih ljudstvo še več rabilo. Tako pa so kmetijski listi že večkrat gospodarje svarili, ker so se ta gnojila tako podražila, da se jih včasih ne da več z dobičkom rabiti. Čile-soliter je eno najbolj znanih gnojil. Velikanske množine se ga pridelavajo v čilenskih rudokopih in gospodarji so se že s skrbjo povpraševali, kaj pa bomo potem počeli, ko bo ta vir izčrpan, kje bo kmetijstvo potem dobilo potrebnega solitra za gnojenje. Božja previdnost pa je poskrbela. Norveška učenjaka Bickeland in Eyde sta iznašla način, dobivati dušik neposredno iz zraka. Zgradila sta posebno električno peč, v kateri gori kakor plošča velikanska električna luč. Po dveh elektromagnetih se ta plamen razganja v veliko plamnato ploščo. Ta plamen povzroči 3000° C vročine. V ti vročini se pridobiva tako imenovani Norge-soliter, ki ima kot umetno gnojilo brez dvojbe enako vrednost, kot čilenski. Ta soliter se lahko pridelava povsod, kjer se ima pri rokah dovolj električne moči. Norge-soliter stane v Hamburgu 20 K za 100 kgr., počrez ima 12·5% dušika, tako da kilogram dušika stane K 1·60.

Drug način sta iznašla Nemca Frank in Kaso. Ako se oglje in apno stopita v veliki vročini vkup, dobi se kalcium-karbid, ki se rabi za proizvajanje acetilén-plina. Ako se pa črez žareči kalcium-karbid pri 700 do 1000° C napelje zrak, iz katerega se je odstranil kisik, nastane kalcium-karbid ali apneni dušik.

V Nemčiji je nastala velika družba, ki je začela proizvajati ta dušik. Ta način se tudi tam še izplača, kjer električna moč ni tolika, kot v Norvegiji. V Norvegiji se potrebuje 16 konjskih moči elektrike, pri nemškem Frank-Kosotovem načinu le 3 sile.

Na Nemškem je prva taka tovarna pri Brunbergu, druga je nastala na Laškem v Piano d'Orte, na Tirolskem in v Dalmaciji se delajo priprave, in upamo, da se bodo v ta namen dale porabiti tudi vodne sile na Koroškem.

Norge-soliter je sedaj še zelo higroskopičen, to se pravi, vzame rad vode nase, ter postane trd, ali se pa razpusti. Zato ga morajo tovarne skladati v lesene sode. Če se je tak sod odprl, se mora gnojilo takoj porabiti, zato ga kmetje ne rabijo še radi.

Nemški apneni dušik je cenejši kot Norge-soliter. Za blata in peščevnat svet ni, na drugih tleh pa izvrstno učinkuje. Za krompir, oves, ječmen, peso se je izkazal kot zelo dober pripomoček. Posebno uspešno se rabi za zimske setve. Cena je zdaj 1·12 Mk za kilogram dušika postaja Kolin ali Magdeburg. Doslej se tega novega gnojila še ni izdelavalo posebno veliko, a to leto ga bo že prišlo na prodaj 2000 vagonov, in pričakovati je, da se bo ta industrija zlasti v planinskih deželah hitro in velikansko razvila ter postala vir bogastva industriji in kmetom.

Politične vesti.

Proračunski odsek.

Pravosodni minister Klein je bil že v silnem strahu, da ga bodo posadili Čehi raz ministrski stolček. Spretnemu diplomatu baronu Becku, sedanjemu ministrskemu predsedniku, se je pa po dolgotrajnem poslovanju in pogajanju s češkimi poslanci posrečilo pretečo ministrsko krizo vsaj za nekaj časa odstraniti. Obljubil je, da bo predložila vlada po velikonočnih počitnicah državni zbornici jezikovni zakonski načrt.

Poslanec dr. Ploj je grajal postopanje graškega nadsodišča, ki ne izdaja slovenskih razsodb v zadevah, ki so se obravnavale v nižjih inštancah slovensko.

Dr. Korošec je naslikal jezikovne razmere pri sodiščih na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem, ter ostro prijemal pravosodno upravo, ker noče pripoznati, da morajo znati sodniki popolnoma jezik onega ljudstva, ki išče pred sodiščem pravice in zadoščenja. Isti poslanec je predložil tudi resolucijo, v kateri zahteva za Kranjsko in slovenski del Štajerske in Koroške nadsodišče v Ljubljani. Kakor purman v rdeč prt so se zaganjali nemški poslanci v to resolucijo. Končno se je odstopila vladi v presojo.

O nujnem predlogu glede zvišanja vojaških novincev je posegel v debato tudi slovenski kmetski poslanec Demšar ter je vzbujal veliko pozornost v zbornici. Opisal je slabe strani vojaštva, ki jih kmet čuti in je zahteval, da se odpravijo. Nasprotje proti vojaštvu raste; vkljub temu se pa množe bremena. Grdo postopanje z vojaki, neznanje slovenskega jezika mora preminuti. Partedenski dopusti vojakov za žetve kmetu nič ne pomagajo; treba je dati kmetskim fantom dopusta najmanj 3 mesece za vsako leto. Vojaška služba ne sme odtujevati od kmetskega dela. Treba bo pri nas uvesti kmetijska gospodarska predavanja po vojašnicah. Dveletna vojaška služba bo imela svoj pomen le tedaj, če bo res znatno olajšala vojaško breme. Premišljeni govor je napravil zelo dober vtis. Zlasti kmetski poslanci, ki poznajo Demšarja že izza prvega govora glede na odprtje mej, so živahno pritrjevali svojemu tovarišu.

Italijansko-rusko-srbsko-francoski dogovor.

Neki laški list poroča, da se je osnoval francosko-rusko-srbsko-italijanski konzorcij po prizadevanju italijanskega ministra Tittonija. Konzorcij bo zgradil balkansko železnico, ki bo stala 90 milijonov. S 45 milijoni prispeva Italija.

Kaj je novega po svetu.

„Slovenski Narod“ v zadnji sobotni številki zopet napada „Mir“. „Narod“ piše dobesedno: Kako pa naj imenujemo tak list, ki piše nekako takole: „Vsi Slovenci v Lurd, samo 250 K stane vožnja za sveto romanje, v Lurdu, tam je rešitev, tam zveličanje koroških Slovencev!“ — Skrajna nesramnost! Cenjene čitatelje „Mira“ prosimo, da vzamejo v roke 9. štev. „Mira“ in preberejo naš tozadevni poziv, če bodo našli to, kar poroča „Narod“, ali sploh kaj sličnega. Žalostno za dnevnik, da proti tedniku nima boljšega orožja nego — laž. — „Le kak tepec mora imeti Brejca ter Podgorca, ki imata pri njem glavno besedo, za resna politika.“ Tako meni „Narod“. Povsod po Koroškem je pa znano, da po smrti Andreja Einspielerja koroški Slovenci nismo imeli poleg Grafenauerja tako neumornih in resnih politikov, nego sta ravno omenjena gospoda. G. dr. Brejc je za koroške Slovence **storil** in **dosegel** z resno politiko v par letih mnogo več, nego bi mogel doseči s kako „copatarsko“ politiko. Nam se dozdeva, da le „Slovenski Narod“ ni resen list, ker je mnenja, da je kako romanje v Ricmanje za Slovence večje koristi, nego romanje k Materi Božji.

Dobernik — zdihuje. V podlistku graške „Tagespost“ toži poslanec celovškega mesta, J. W. Dobernik, Nemec slovenskega rodu, da bo v doglednem času mesto Gorica popolnoma slovensko. Med drugim čitamo: „Nobena sreča na svetu ni tako neskaljena, noben spomladanski dan ni tako krasen, da ne bi padla nanj senca. Potoval sem po okolici goriški — vsepovsodi slovanski glasovi. Vstopil sem v kmetsko hišo, da bi dobil odgovor na radovedno vprašanje. Govoril sem italijanski; odgovor je prišel le zlovoljno iz ust slovenske device, in sicer nemški. Zakaj ta temnopolta krasotica, ki bi jo nevešč tujec proglasil za vročekrvno Lahinjo, je Slovanka skozinskoz: Lahe sovraži in raje izda, da zna od nje manj sovraženi nemški jezik. In tako globoko vkoreninjeno je v tej preprosti kmetski hiši vseslovansko narodno čustvo, da je dobila slika češkega virtuoza Kubelika častno mesto na steni! Naj se mi vendar navede v nemških pokrajinah kmetsko hišo, kjer bi bil znan Schubert ali Wagner . . .“ To vam pa prav radi verjamemo; saj smo vam že pred desetimi leti zatrjevali, da smo Slovenci prav izobraženi ljudje in ostajajo Nemci z vsemi svojimi šolami daleč za nami, čeravno mnogi Nemci tega še danes ne morejo kapirati. Veste kaj, gospod poslanec, najbolje bo, če postanete črez noč navdušen Slovenec; potem bo slovenski „baubau“ vsaj za vas odveč.

Iz preiskovalnega zapora so izpustili v Ljubljani Giuseppe Lisija, ki je bil na sumu, da je poneveril tvrdki Chierici & Picha v Kranju 33.4000 kron.

Plemenit rodoljub. Inženir Viljem Polak, ki je pred nekaj dnevi umrl v Tržiču, je sporočil v narodne namene okoli 224.000 K, družbi sv. Cirila in Metoda je volil približno 188.000 K. Slava mu!

Kje so, kaj delajo nabiralniki družbe sv. Cirila in Metoda iz leta 1898? Prosimo vse one rodoljube, ki so omenjeno leto prejeli nabiralnike, da blagovolijo družbi poročati, kje se taisti nahajajo.

Velikonočnih razglednic „Družbe sv. Cirila in Metoda“ se je prodalo do sedaj okoli 15.000, a na razpolago jih je približno še toliko. Pač žalostno spričevalo bi si dali Slovenci, ako bi pokazali le toliko zanimanja za naše velevažno obmejno obrambno društvo, da se niti 30.000 razglednic temu v korist ne more razpečati. Prosi se torej slovensko občinstvo, da sega malo bolj pridno po njih, predvsem pa se opozarja nanje družbine podružnice.

Sv. Marjeta niže Ptuja. V 9. številki z dne 29. februarja 1908 je objavil „Mir“ sledečo notico: „Na tukajšnji pošti je poneverila poštna opraviteljica Karolina Petelenka roj. Farčnik v sporazumljenju s svojim možem, Primožem Petelenka, ki je opravljal službo pismonoše, večje svote denarja. Ko sta bila odstavljena, sta pobegnila.“ Ta vest je prišla le pomotoma v list in ne odgovarja resnici. S tem popravljamo kot pošten list storjeno krivico. *Uredništvo »Mira«.*

Sijajno zborovanje nemških katoličanov v Gradcu. V Gradcu se je vršil 5. t. m. v „Industriehalle“ sijajen shod, katerega je sklical obrambeni odbor štajerskih katoličanov. Nad 5000 oseb je napolnilo dvorano, 1000 oseb je moralo stati zunaj, ker ni dobilo prostora. Tudi garderobe so bile polne poslušalcev. Predsedoval je shodu grof Thun. Govornik Gunther je protestiral proti napadom na cerkev in duhovnike, izvršenim na liberalnem shodu 18. marca. Urednik Neunteufel je govoril za živahnejše delo v prid katoliškega časopisja. Vsled silne gnječe je na shodu sedem oseb omedlelo.

V Trstu je bil 31. sušca zjutraj ob 7. uri zaboden v cerkvi sv. Justa duhovnik, ki je ravno dokončal sv. mašo, ter se vračal od oltarja v zakristijo. Ranjenega, šele 25 let starega duhovnika Marsiča iz Kopra, so prenesli v bolnišnico, kjer so se zdravniki izrekli, da rana v trebuhu ni smrtno nevarna, ako se ne pridruži kaj drugega. Aretirani napadalec je izjavil, da je hotel maščevati pok. prestolonasledniča Rudolfa, ter je vpil: „Živila Avstrija, živio cesar!“ Ni dvoma, da je to čin blaznega, ker je bil že opetovano v opazovalnici umobolnih, kamor so ga tudi sedaj izročili. Le-ta je neki pastir, star 54 let iz koperske okolice.

Žalosten rodbinski dogodek. (Izviren dopis iz Trsta.) Železniški uradnik Basendorfer je služboval pred par leti v Beljaku ter se poročil s krasotico Magdaleno Cosale, rojeno l. 1883. v Celovcu. Kmalu zatem je bil premeščen v Trst. Tudi tukaj je še užival neskaljeno zakonsko srečo; ali neizprosna človeška usoda jo je žal prekmalu izpodrinila. Smrt malega otročiča je povzročila pri obema zakonskima nepopisno dušno bol. Mož je dajal tej bolesti duška s tem, da je premnogokrat očital svoji soprogi, češ, da je premalo pazila na umrlega otročiča. Neizmerna žalost in še posebno soprogovo očitanje sta revici omračila duha. Dne 26. sušca, ko je bil nje soprog v službi, je zapustila s svojo 2 $^1/_2$ letno hčerko stanovanje, ter se odpeljala s parnikom v bližnji morski zaliv Milje. Že med vožnjo je bilo nje vedenje jako nemirno in zmedeno; svojega otroka je večkrat strastno objemala in poljubovala; tudi ko je stopila z deklico na obrežje, se je vedla enako čudno. Stopila je v morje in začela z deklico v naročju bresti plitvo vodo, dokler ni prišla na globokejše mesto. Ko je dete nekolikokrat strastno poljubila, je pričela isto potapljati, in naposled je izginila tudi sama pod vodo. Nekateri v bližini se nahajajoči delavci so potegnili nesrečnico in tudi otroka iz vode. Posrečilo se jim je, oteti materi življenje, dočim je bil otrok že mrtev. Prihiteli zdravnik je dognal, da je nesrečnica blazna in nezavestna ter jo dal prepeljati v bolnišnico. O tem pretresujočem činu je bil nemudoma rahlo obveščen soprog in oče, ki je hitro dospel na kraj nesreče. Bil je silno potrt. Po bridki ločitvi od nesrečnih svojcev se je vrnil s parnikom v Trst, kjer se je zaprl v svoje stanovanje. Ponoči so slišali sosedje v njegovem stanovanju nemirno hojo in končno zamolkel pok. Šele drugi dan, ko vratar ni videl odhajati iz hiše Basendorferja kot po navadi, so vlomili v njegovo stanovanje ter ga našli na tleh s prestreljeno glavo. Duševna bol je na nesrečnega Basendorferja tako hudo učinkovala, da si je v obupnem razburjenju ugasnil sam luč življenja. S tem je bila ta grozna žaloigra še pred kratkem srečne družine završena. — Ta nenavadni dogodek je pretresel čutila vsega meščanstva, vse je obžalovalo in pomilovalo nesrečno družino. Cerkveno predstojništvo je dovolilo za Basendorferja cerkven pogreb, katerega udeležba je bila častna in ogromna. Njegova žena leži v bolnišnici še vedno nezavestna.

Avtrijsko razstavo pitane živine bo otvoril 10. t. m. na Dunaju poljedelski minister dr. Eben-

hoch. Hkrati se bo vršila tudi razstava rib, zajcev in velika razstava strojev (mašin).

Nemški cesar Viljem obišče 10. junija avstrijskega cesarja, da mu osebno čestita k 60-letnici vladanja. Z nemškim cesarjem bodo prišli na Dunaj o tej priliki tudi drugi nemški zvezni kralji in knezi.

Deset let zaprta žena. Policija v Palermo na Laškem je zasledila grozen zločin. Neki mož, baje imenitnejšega stanu, je imel svojo ženo že deset let zaprto v temni čumnati. Ko je vdrla policija v ječo nesrečnice, se ji je nudil grozen prizor. Vsa zamazana in brez obleke je čepela ubožica v nesnagi na tleh. Žena je že davno zbledla.

Slovaki pod mažarsko knuto. Obravnava zaradi černovskih izgredov se je vršila v Rožemberku od 2.—10. sušca. „Narodne Novine“ so prinesle cel tok zanimive obravnave, in sedaj je izšla kot ponatisk teh člankov knjižica „Černovský process“. Iz te knjižice posnamemo, da so pri černovski žaloigri ustrelili žandarji 15 Slovakov, več pa ranili. Pa to še ni bilo dovolj. Župnika Hlinko so zaprli na 2 leti, 40 drugih Slovakov pa je bilo obsojenih od 4 mesecev do treh let zapora, med njimi več žensk, ena v starosti 17, druga 19 let. Knjižica bo zatiranim Slovakom spomenik mučeništva. Ogri si pa s takimi nasilnostmi kopljejo sami politični grob. Ves svet obsoja njihovo krivično postopanje. V prilog Slovakov se je oglasil svetovnoznani norveški pesnik Björnson.

Izvrstno perilno sredstvo. Naše cenjene čitateljice opozarjamo na inserat tvrdke Julija Schichta a. dr. o izvrstnem perilnem sredstvu, po imenu perilni izvleček z znamko „Frauenlob“. Kakor splošno znano, dosega perilni izvleček to, kar se o njem obljubuje. Soglasna je sodba dobrih gospodinj, da se s tem prihrani polovico dela in postane perilo bolj čisto in belo kakor pri uporabi navadnega mila in sode. Ta izdelek smemo z mirno vestjo priporočati.

Opozarjamo na inserat v današnji številki g. M. J. Prajnika v Dobrlivasi vse naše somišljenike.

Podpirajte Ciril-Metodovo družbo.

Tržne cene v Celovcu

26. marca 1908 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg od K	100 kg od v	100 kg do K	100 kg do v	80 litrov (biren) K	80 litrov (biren) v
Pšenica	—	—	21	—	13	44
Rž	19	32	20	—	11	86
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	19	—	19	40	9	20
Oves	16	50	17	50	6	4
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	25	40	16	—
Turščica	16	27	16	48	9	50
Repica (krompir)	—	—	5	—	2	30
Seno, sladko	7	40	8	40	—	—
„ kislo	5	80	7	50	—	—
Slama	5	—	5	60	—	—
Mleko, 1 liter	—	22	—	24	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) 1 *kg*	2	60	2	80	—	—
Surovo maslo (putar), 1 „	2	40	3	20	—	—
Slanina (špeh), povoj., 1 „	1	80	1	90	—	—
„ „ surova, 1 „	1	50	1	70	—	—
Svinjska mast 1 „	1	70	1	80	—	—
Jajca, 1 par	—	11	—	13	—	—
Piščeta, 1 „	2	60	2	80	—	—
Kopuni, 1 „	—	—	—	—	—	—
30 *cm* drva, trda, 1 *m²*	3	40	3	60	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	2	80	3	20	—	—

Živina	Počrez od (v kronah)	Počrez do (v kronah)	100 kilogramov žive vage od (v kronah)	100 kilogramov žive vage do (v kronah)	100 kilogramov zaklana od (v kronah)	100 kilogramov zaklana do (v kronah)	Prignalo	Prodalo
Voli, pitani	—	—	72	—	—	—	4	2
„ za vožnjo	410	432	68	70	—	—	46	14
Junci	265	310	66	70	—	—	33	12
Krave	185	520	—	—	—	—	58	22
Telice	240	—	—	—	—	—	3	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	136	140	9	9
Praseta, plemena	18	38	—	—	—	—	122	64

Loterijske številke 4. aprila 1908:

Gradec	41	9	88	70	89
Dunaj	19	43	7	1	4

Kupujte národni kolek!

Vabilo
k
rednemu letnemu občnemu zboru
Hranilnice in posojilnice v Velikovcu,

ki se vrši v sredo po veliki noči, t. j. dne 22. aprila 1908, ob 1. uri popoldne, v „Narodnem domu“.

Spored:

1. Pozdrav predsednika.
2. Odobritev letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev novega odbora.
5. Slučajnosti.

Opomba: Ako bi ob omenjeni uri ne bil občni zbor sklepčen, vrši se ob 2. uri istega dne drugi občni zbor, ki bo sklepal brez ozira na število udeležencev.

K obilni udeležbi vabi *odbor.*

Vabilo.
Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku,

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom, ima v nedeljo dne 12. aprila 1908, ob 3. uri popoldne, v posojilničnih prostorih svoj

redni občni zbor.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju hranilnice in posojilnice v preteklem letu in odobrenje računskega zaključka za l. 1907.
2. Čitanje revizijskega poročila „Zadružne Zveze“ ter ukrepi vsled istega.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi *odbor.*

Opomba. Ako bi se ob določeni uri ne sešlo zadostno število zadružnikov, se vrši eno uro pozneje občni zbor brezpogojno.

Pravo ime Schichtovega perilnega izvlečka je

‚Frauenlob‘.

Ta je najboljši prašek za namakanje perila in popolnoma nadomestuje druga belila.

Dobiva se povsod!

Največja trgovina te stroke:

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, zmerom najnovejše.

Največja zaloga tudi za prodajanje **na debelo** za trgovce še vedno po starih cenah, četudi se je blago podražilo. **Za ženine in neveste zmerom najnovejše blago.** Cene brez konkurence.

Vsi uslužbenci znajo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,
Celovec, vogel Kramerjeve ulice in Novi trg.

Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku

daje posojila zanaprej tudi na amortizacijo.

Vsak dolžnik plača glavnico (kapital) z obrestmi v 95 obrokih ali v $47\frac{1}{2}$ letih popolnoma nazaj. Vsak obrok plačanja znaša 5% obresti in $\frac{1}{2}\%$ odplačitve na kapital.

Če pa plača dolžnik 1% na kapital, je glavnica v 71 obrokih ali v $35\frac{1}{2}$ letih popolnoma poplačana. *Načelništvo.*

A 63/8
8

Prostovoljna sodnijska dražba posestva.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Velikovcu se na prošnjo dedičev po

Ignacu Verhounig p. d. Tapecu na Vovberški gori

prodajo na javni dražbi k zapuščini spadajoče premičnine, kakor Tapecova kmetija, vl. št. 5, kat. obč. Vovberška gora. Posestvo meri 11 ha, 11 a 50 m², donaša čistega dobička 103 K 44 vin. in znaša zanj izklicna cena 4000 K, jamščina 900 K. Najvišji ponudek je od dneva dražbe obrestovati po 5% in ena polovica tekom treh mesecev, druga polovica pa tekom 6 mesecev začenši od dneva dražbe pri tukajšnjem sodišču v gotovini izplačati. Terjatve mestne hranilnice v Velikovcu v znesku 2149 K 65 vin. more zdražitelj prevzeti na račun najvišjega ponudka.

Premičnine se bodo za cenilno vrednost izklicale in le proti takojšnjemu plačilu in odpravi oddale.

Dražba se vrši

na velikonočni torek, dne 21. aprila 1908, ob 9. uri predpoldne na licu mesta pri Tapecu na Vovberki gori št. 55.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejemajo.

Na posestvu zavarovanim upnikom se njihove zastavne pravice pridržavajo ne glede na prodajno ceno.

Cenilni zapisnik, zemljiškoknjižni izpiski in dražbeni pogoji se pri tukajšnji sodniji lahko vpogledajo.

C. kr. okrajno sodišče Velikovec, odd. I., dne 2. aprila 1908.

Kapun, l. r.

Tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu,

katera je z najnovejšimi stroji in pismenkami oskrbljena, prevzema razna naročila tiskarske obrti, kakor: **Uradne in pismene zavitke, spovedne listke, vizitnice, pisma za trgovce, račune, cenike in sploh vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari** ter bode izvrševala vse **točno, vestno in po najnižjih cenah.**

Častiti duhovščini in slavnemu občinstvu se priporoča za obila naročila

z odličnim spoštovanjem vdano

vodstvo tiskarne družbe sv. Mohorja.

Pozor! **Pozor!**

Slamnikarska zadruga v Mengšu

na Kranjskem

priporoča

svojo bogato zalogo moških, ženskih in otroških slamnikov.

Naročite čimpreje, da se more naročilo pravočasno izvršiti.

Narodno podjetje! Solidna postrežba!

Ilustrovani ceniki franko in zastonj.

Vsakemu se na željo pošljejo vzorci slamnikov na ogled, ako se to želi.

Išče se zastopnik za Koroško.

Slovenci! Poslužujte se edine slovenske zadruge za slamnike!

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Trgovina z mešanim blagom

se takoj ali pa najdalje do 15. junija t. l. odda poceni z vso zalogo vred. Kje? pove upravništvo „Mira“ v Celovcu.

Kaj škriplje?

voz, stroj, čevelj.

Kaj pomaga?

Kolomaz

od navadnega do najfinejšega

Olje za stroje

Vaselinova maža za usnje

in dobi se najceneje pri

J. M. Prajniku

v Dobrlivasi na Koroškem.

Istotam se tudi dobi **karbolij** in **črno olje za živino.**

Zahtevajte cenik!

Narodno podjetje. — Svoji k svojim! — Svoji k svojim! — Točna postrežba.

Po Najvišjem povelju Nj. c. in kr. Ap. Veličanstva.

XXVI. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta **denarna loterija,** edina v Avstriji postavno dovoljena, ima **18.390 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 513.580 kron.**

Glavni dobitek iznaša

200.000 kron v gotovini.

Žrebanje se vrši nepreklicno dné 14. maja 1908.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti žrebanja za kupce srečk brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštnine prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov.

Oddelek za državno loterijo.

Janez Goleš

v Celovcu,

Paradeisergasse št. 20,

podobarska in pozlatarska delavnica za cerkvena dela

se vljudno priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v **izdelovanje, prenovljenje** in **pozlačenje oltarjev, prižnic, božjih grobov, okvirjev, svetih podob** in **tabernakljev po predpisu.**

Za fino in trajno delo prevzame popolno jamstvo.

Kos vsaki konkurenci.

Priznano najcenejša slovenska tvrdka na Koroškem.

Janez Vovk,

pekovski mojster v Celovcu

na starem trgu št. 13,

priporoča slavnemu občinstvu svojo lepo urejeno **pekarno,** vedno svež **kruh** in sveže **drože** ter **ogrsko moko** raznih številk.

Nizke cene. — Točna postrežba.

Gostilna in mutni mlin

s tremi tečaji in stanovitno vodo na dobrem kraju, z zemljiščem za tri glave živine, se prodá po nizki ceni ali pa se dá v najem na več let. Več pove upravništvo „Mira“ v Celovcu.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v **Borovljah, Koroško.**

Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Izumitev!

Stroj kmetijske stroke,

edini take vrste ter ima veliko, znamenito prihodnost.

Ker izumitelj stroja za izrabo nima sredstev, proda pod ugodnimi pogoji natančne načrte z vsemi pravicami kakor tudi 10 letno pogodbo z neko tvrdko **ali pa se išče posojilo.**

Izumitev je posebno primerna za kakega premožnega zasebnika, ki lahko s tem postane svetovno znan. Strokovnih znanstev ne potrebuje. Ponudbe na upravništvo „Mira“ v Celovcu.

Stanje hranilnih vlog: nad 24 ½ % milijonov kron.

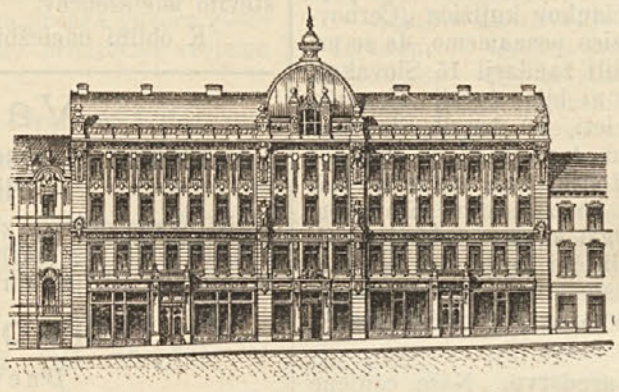

Rezervni zaklad: nad 900.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3,

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, **jih obrestuje po 4 %** ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4¾ % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6 % izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Ph. Mayfartha & Co.

patentirana samodelavna „Syphonia“ je pač najboljša brizgalnica

za **uničevanje drevesnih škodljivcev,** za **vinograde** in **hmelj,** za **zatiranje bolezni na listju,** za **uničevanje grintave zeli** in **divje gorčice** itd.

Brizgalnice, ki se nosijo in vozijo, so za 10, 15, 60 in 100 litrov tekočine s pripravo za mešanje s smrdljivcem ali brez nje.

Zahtevajte podobe in opis od tvrdke

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne za stroje, posebne tovarne za vinske stiskalnice in strojev za uporabo sadja.

Odlikovan s 600 zlatimi in srebrnimi kolajnami itd.

DUNAJ, II/1, Taborstrasse št. 71.

Obširni ilustrirani ceniki zastonj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2,000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 ½ %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Sest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8·— za komad.

Tiske srečke s 4 % obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10·— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.

Lastnik in izdajatelj **Gregor Einspieler,** prošt v Tinjah. — Odgovorni urednik **Ivan Koželj.** — Tiskarna **družbe sv. Mohorja** v Celovcu.